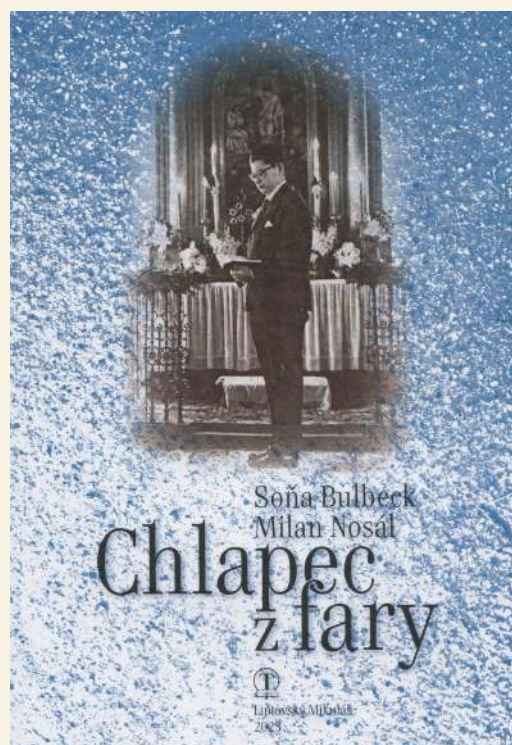


KATEGÓRIA BELETRIA



BULBECK, Soňa a NOSÁL, Milan. *Chlapec z fary*

Liptovský Mikuláš : Tranoscius, 2023

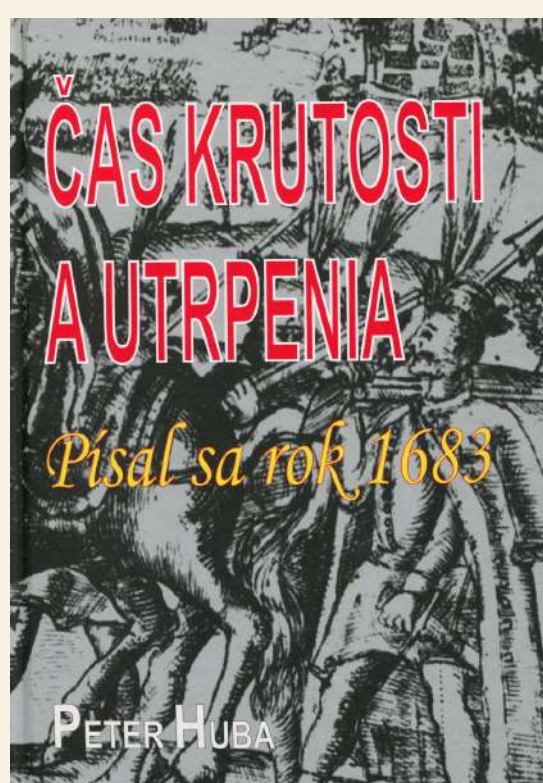
Milan Nosál a Soňa Bulbeck sú súrodenci, a Soňa je známa spisovateľka. Avšak ako sama v úvodníku píše autorom je Milan a ona je zostavovateľkou. Kniha je o Milanovom živote, ktorý detstvo a mladosť prežil na evanjelických farách. Vznikol súbor textov z obdobia bývalého socialistického Československa, ktoré vykresľujú jeho neľahký životný osud, ale predovšetkým atmosféru celej tej doby, kedy o vašom živote rozhodoval tzv. kádrový profil.



FELDEKOVÁ, Oľga. *Možno si zatancujeme na druhom svete*

Bratislava : Ikar, 2023

Zbierka próz Oľgy Feldekovej je výberom textov, ktoré publikovala v minulosti, či už knižne, alebo v časopisoch, a dnešnému čitateľovi nie sú známe. Okrem príbehov inšpirovaných detstvom na Orave tu čitateľ nájde spomienku na august 1968, na osemdesiate roky, ale aj na známe „pražské obdobie“ v deväťdesiatych rokoch. Oľga Feldeková čerpá inšpiráciu na rodnej Orave, podobne ako ju celý život čerpala maliarka Mária Medvecká. Spojenie Feldekovej a Medveckej je výnimočné.



HUBA, Peter. *Čas krutosti a utrpenia. Písal sa rok 1683*

Námestovo : Kubík, 2023

Kniha „Čas krutosti a utrpenia“ je román doplnený historickou štúdiou. Román je zasadený do obdobia 17. storočia, kedy Oravu zmietali nepokoje. Autor na základe historických faktov vytvoril príbeh, čím pútavou formou ponúka čitateľom kúsok oravskej histórie. V knihe sa dotýka témy povstania Gašpara Piku a píše aj o vpáde litovských vojsk, ktoré spustošili 27 oravských mestečiek a dedín. O život prišli tisíce ľudí, ďalšie tisíce opustili Oravu. V závere knihy je už spomínaná historická štúdia, v ktorej autor uverejňuje rozsah škôd na Orave spôsobených litovským kuruckým vojskom.



HUBA, Peter. *Hviezd sa dotýkať. Vedzte, že zvem sa Pavol Hviezdoslav*

Liptovský Mikuláš : Tranoscius, 2023

Slovenský básnik, dramatik, spisovateľ, prekladateľ a právnik, člen Revolučného Národného zhromaždenia ČSR a predseda Matice slovenskej Pavol Országh Hviezdoslav bol nepochybne jednou z najväčších osobností slovenskej literatúry na prelome 19. a 20. storočia. Peter Huba vo svojom románe „Hviezd sa dotýkať – vedzte, že zvem sa Pavol Hviezdoslav“ približuje životné cesty a dielo nášho najväčšieho básnika P.O.Hviezdoslava, ktorý žil a tvoril v Dolnom Kubíne. Román je spracovaný na základe rozsiahlych viacročných výskumov autora.

KNIHA ORAVY 2023 NOMINOVANÉ KNIHY

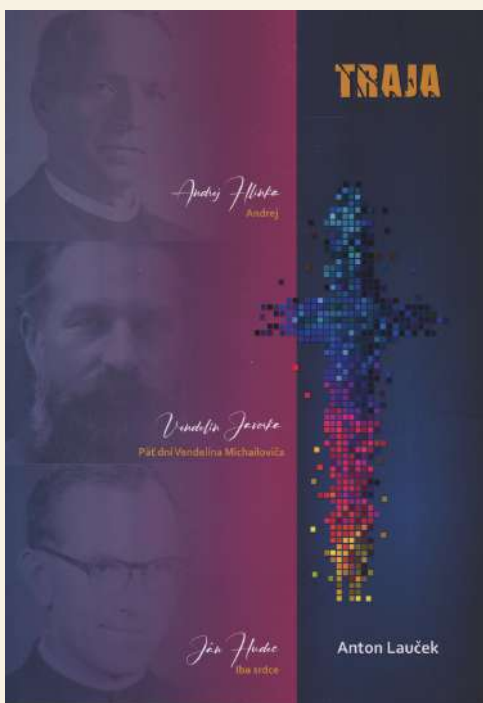
KATEGÓRIA BELETRIA



JUROLEK, Rudolf. *Obsah ticha*

Praha : Dybbuk, 2023

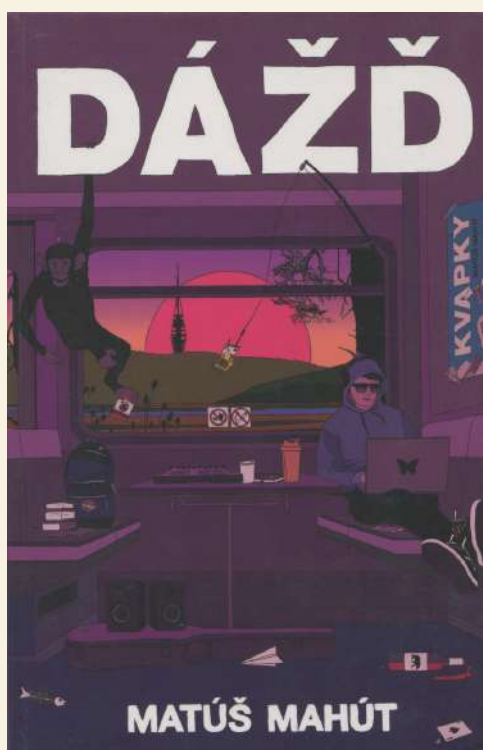
Rudolf Jurolek pochádza z Oravy a patrí medzi najzásadnejších a najzaujímavejších súčasných slovenských básnikov. Krátke glosy, pozorovanie sveta s prijatím údely žiť a byť v súlade s tým všetkým, čo je okolo. Jeho poézia si niekedy rozumie viac so živlami a so zvieratami ako s ľuďmi. Čas prechádza a plynie, aby pomáhal aj starnúcemu nadhľadu, aby harmonizoval, ale nezjednodušoval. Niekde v tom čase zachytenom navždy do slov ako do malej sklenenej gule trvá neustále premenlivé hľadanie pokoja a zmyslu. „Obsah ticha“ je krištáľovo čistá, minimalistická a trochu duchovná cesta krajinou.



LAUČEK, Anton. *Traja*

Námestovo : Anton Lauček, 2023

Anton Lauček je slovenskej verejnosti už známy spisovateľ. V roku 2023 vydal knihu „Traja“, v ktorej spojil silné príbehy troch mužov. Andrej Hlinka, Vendelín Javorka a Ján Hudec sú slovenské osobnosti, ktoré svojim spôsobom ovplyvnili slovenskú spoločnosť. Tretí príbeh Jána Hudeca je z oravského prostredia. Spracovaný je beletristickou formou a rozpráva o živote jednoduchého kňaza, ktorý prežil dramatický, dobrodružný a motivačný život.



MAHÚT, Matúš. *Dážď*

Bratislava : Tatran, 2023

Matúš Mahút sa narodil na Orave, vyštudoval učiteľstvo anglického a slovenského jazyka na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského, a tak kúsok srdca nechal aj v Mlynskej doline. Prvé dielo Tam hore mu vyšlo v roku 2021 vo vydavateľstve Tatran a odvtedy sa teší príjemnej spolupráci s ním. V roku 2022 vzišla z tohto plodného vzťahu knižná séria Kvapky a o rok neskôr pribudla kniha Dážď. Kniha je zo študentského prostredia Mlynskej doliny a ponúka ďalšie zážitky študentského veselí a samopaše.

KATEGÓRIA BELETRIA



Mladá slovenská poviedka 2004 – 2023.

20 rokov celoštátnej súťaže mladých autorov. Zborník literárnych prác

Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2023

Oravské kultúrne stredisko pri príležitosti 20. výročia celoštátnej súťaže mladých autorov vydali zbierku vybraných poviedok. Obsahuje 28 textov. Je to prierez celou súťažou, ktorá každým rokom získava na svojej atraktivite. Tiež je malou sondou do literárneho sveta mladých začínajúcich autorov.

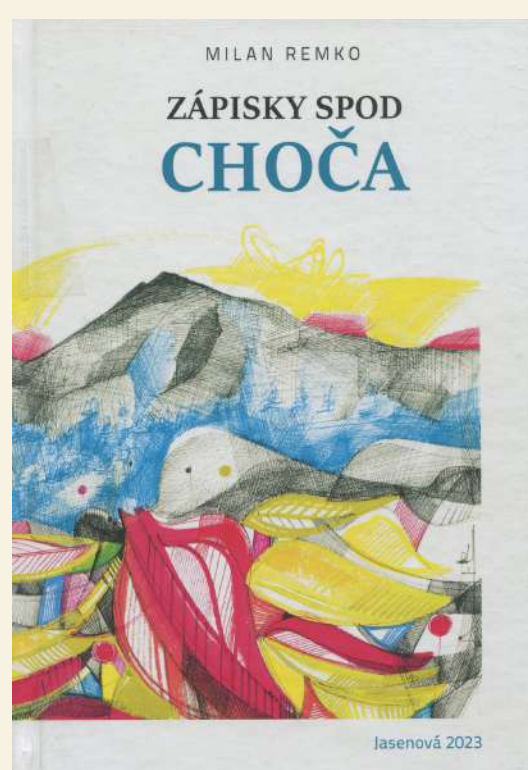


Mladá slovenská poviedka 2023.

Zborník literárnych prác z XX. ročníka celoštátnej súťaže mladých autorov

Dolný Kubín : Oravské kultúrne stredisko, 2023

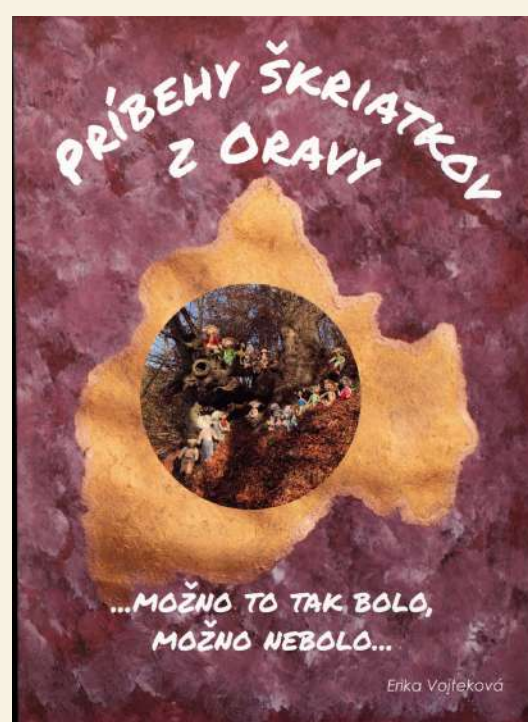
Mladá slovenská poviedka je zborník prác z celoštátnej súťaže mladých autorov. Tiež je jednou z vrcholných súťaží v oblasti literárnej tvorby na Slovensku. Zborník obsahuje 22 výherných poviedok, z troch súťažných kategórií a dve poviedky, ktoré získali čestné uznanie. Vyhlasovateľ a organizátor súťaže je Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne.



REMKO, Milan. Zápisky spod Choča

Jasenová : Remedika s.r.o., 2023

Kniha „Zápisky spod Choča“ je dielom slovenského chemika a univerzitného profesora Milana Remka. Nadväzuje na predchádzajúce úspešné tituly „Zápisky chemika“ a „Oravské zápisky“. Cez prizmu vedca a svetobežníka čitateľovi ponúka postrehy a zážitky zo stretnutí s ľuďmi z bežného života. Na príkladoch života a osudov ľudí, ktorých počas svojho života spoznal vo forme črt opísal a vyzdvihol hodnoty a tvorivého ducha Slovákov a Sloveniek. Kniha je obohatená o ilustrácie dolnokubínskeho maliara Luku Braseho, ktoré pochádzajú zo súkromných zbierok.

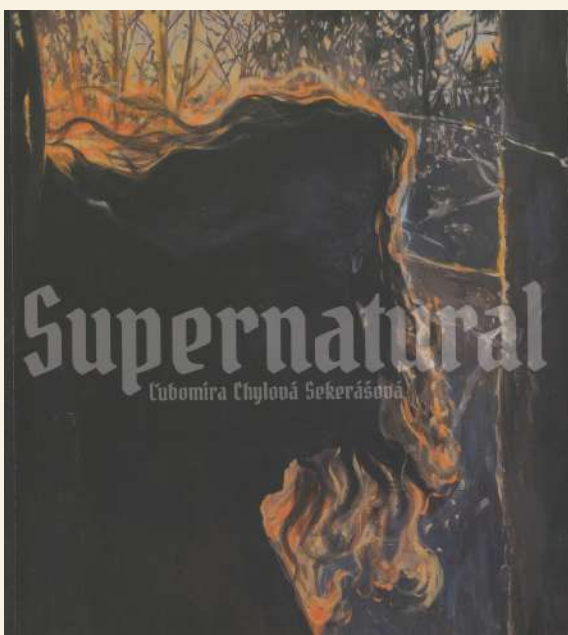


VOJTEKOVÁ, Erika. Príbehy škriatkov z Oravy. ...možno to tak bolo, možno nebolo...

Námestovo : Kubík, 2023

Kniha „Príbehy škriatkov z Oravy“ ponúka ich jednotlivé príhody, ktoré ukrývajú a následne odkrývajú určité okamihy zo života ľudí v regióne Orava, jej vybratých mestách a obciach. Autorka ponúka náhľad do histórie, sprostredkúva vedomosti z okolitej živej i neživej prírody, prezentuje tradičné kultúrne hodnoty a remeslá. Tiež oboznamuje so zvykmi a tradíciami, popisuje ľudovú architektúru, predstavuje tradičnú kuchyňu, prezentuje zaujímavé miesta ponúkajúce nezabudnuteľný zážitok.

KATEGÓRIA ODBORNÁ LITERATÚRA

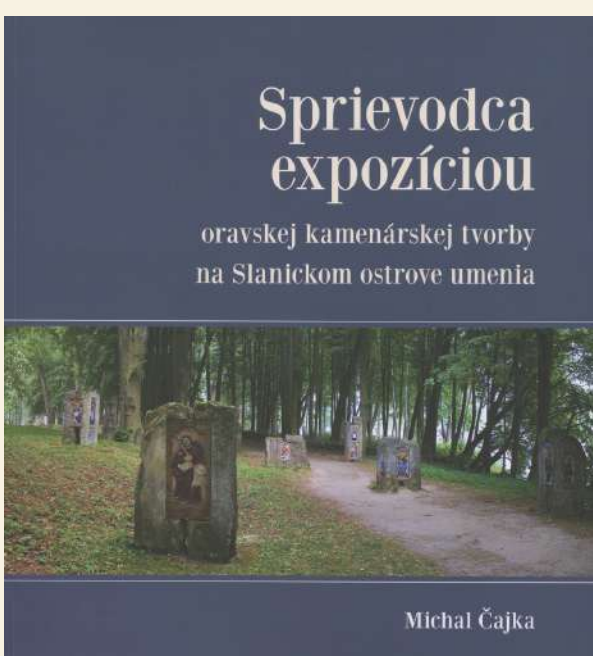


BABUŠIAKOVÁ, Jana - ČAJKA, Michal - MATUŠKOVÁ, Katarína.

Ľubomíra Chylová Sekerášová. SUPERNATURAL

Dolný Kubín : Oravská galéria v Dolnom Kubíne, 2023

Oravská výtvarníčka Ľubomíra Chylová Sekerášová sa výstavou SUPERNATURAL prvýkrát predstavuje na domácej pôde v Malej výstavnej sieni Oravskej galérie. Je predstaviteľkou mladej nastupujúcej generácie, pričom vo svojej tvorbe sa venuje najmä maľbe. Autorka je umelkyňou, ktorej obrazotvornosť výrazne formovalo jedinečné prostredie, krajina a obyvatelia Hornej Oravy. Publikáciou nahliadneme do autorkinej tvorby, ktorá prináša nový pohľad na tradičnú Oravu spôsobom, ktorý je aj pre súčasných mladých ľudí silný.

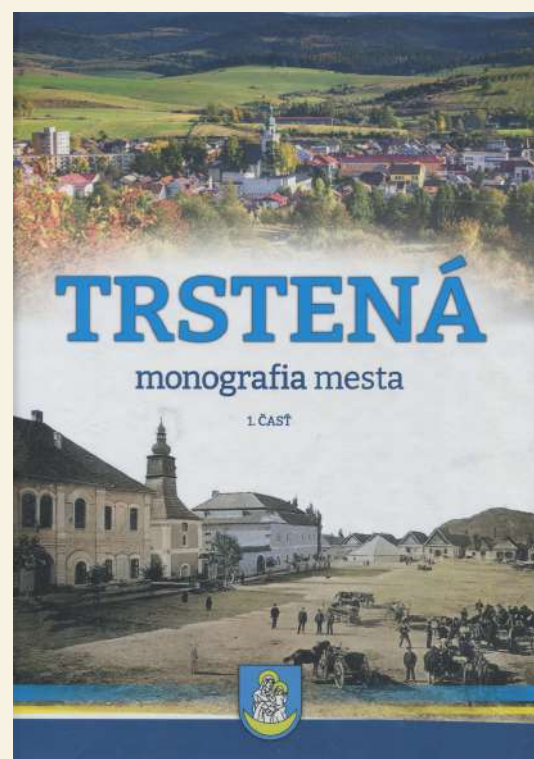


ČAJKA, Michal.

Sprievodca expozíciou oravskej kamenárskej tvorby na Slanickom ostrove umenia

Dolný Kubín : Oravská galéria v Dolnom Kubíne, 2023

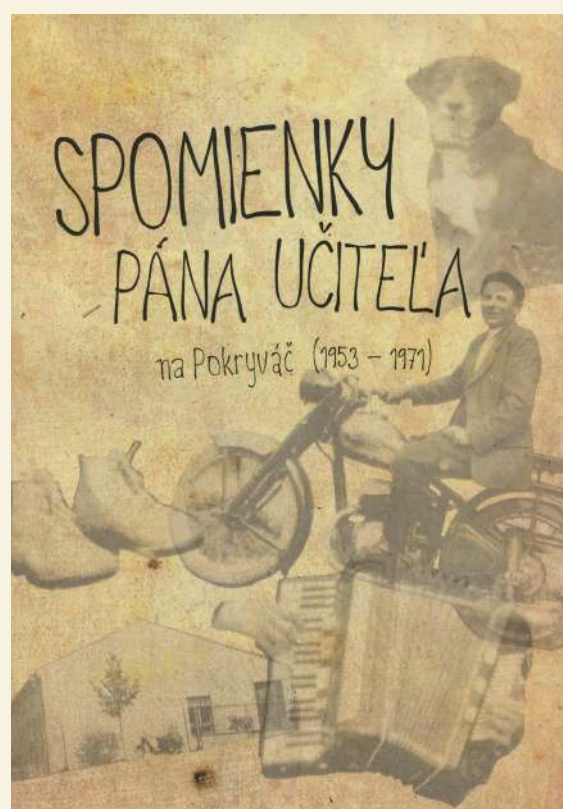
Publikácia je dôsledkom niekoľkých spolu úzko prepojených udalostí. Oravská galéria v Dolnom Kubíne sa od svojho vzniku v roku 1965 aktívne zaujíma o problematiku ľudovej umeleckej tvorby v širšom regióne Oravy. Tiež má viaceré expozície venované ľudovému umeniu na Slanickom ostrove umenia ako aj v Župnom dome v Dolnom Kubíne. V roku 2023 si Oravská galéria pripomína 50. výročie otvorenia expozície oravskej kamenárskej tvorby. Pri tejto príležitosti vydali túto publikáciu.



ĎURČO, Marek a kolektív. Trstená monografia mesta 1. časť

Trstená : Mesto Trstená, 2023

Mesto Trstená vydalo monografiu Trstená aj pri príležitosti 650. výročia svojho založenia, ktoré poznačilo zložité obdobie celosvetovej pandémie Covid-19 v roku 2021. Kniha je hlbokou sondou do histórie mesta, ktoré počas stáročí bolo súčasťou politického a spoločenského života, a jej predkovia sa stali priamymi svedkami historických udalostí. Tzv. „veľké“ dejiny v rámci Uhorska i európskeho kontinentu sa odrazili a prejavili aj v miestnom a regionálnom prostredí. Kolektív autorov pripravil zaujímavú publikáciu bohatú na faktografiu a obrazový materiál.



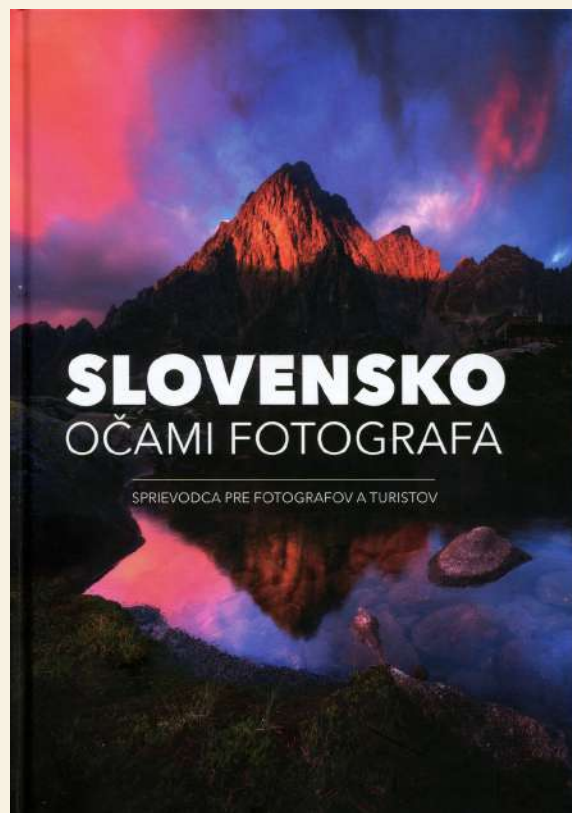
GRUCHALÁK, Jozef. Spomienky pána učiteľa na Pokryváč (1953 - 1971)

Dolný Kubín : Jozef Gruchalák, 2023

V minulosti to boli práve učitelia, ktorí odovzdávali deťom vedomosti a zručnosti zo všetkých oblastí spoločenského života. Kniha je o spomienkach na pána učiteľa Jozefa Gruchaláka a pani učiteľku Margitu Gruchalákovú, ktorí zanechali hlbokú stopu v Pokryváči. Okrem zapísaných spomienok v knihe je aj Krátky slovník nárečia pokryváčskeho, tiež sú tam názvy častí chotára, keďže život na Orave bol úzko spätý s gazdovstvom. Na záver autor popisuje ľudové zvyky a tradície v Pokryváči. Kniha má obrazovú prílohu.

KNIHA ORAVY 2023 **NOMINOVANÉ KNIHY**

KATEGÓRIA ODBORNÁ LITERATÚRA



HREBENDA, Filip. Slovensko očami fotografa. Sprievodca pre fotografov a turistov

Revúca : Filip Hrebenda, 2023

Na svete je veľa nádherných miest a Slovensko tu jednoznačne patrí. Autor knihy sa nechal počuť, že častokrát za krásami prírody cestujeme do cudziny, no to čo máme doma, až tak nepoznáme. A toto bola aj jeho motivácia. Celú knihu venuje Slovensku, pričom pozoruje detaily a výnimočné okamihy. Cieľom je predstaviť miesta, ktoré sú krásne a zároveň fotogenické. V knihe zachytil a popísal 80 jeho obľúbených miest, vrátane, Oravcom známym, Západných Tatier – Roháčsky vodopád, Ťatliakovo jazero, Sedlo Zábrať, Volovec, Ostrý Roháč, Plačlivé, Smutné sedlo, Roháčske plesá, Sivý vrch, Baranec, Hrebeň pod Klinom.

Kolektív autorov.

Železničky Žilinskej župy. Velká kniha o takmer zabudnutých dopravných koridoroch

Martin : Žilinský samosprávny kraj, Matica slovenská, 2023

Cieľom publikácie je priblížiť čitateľom jedinečné dopravné systémy železničky Žilinskej župy. Železnica nahradila pltníctvo a splavovanie riek a riečok, ktoré využívali na dopravu dreva. Železničky sa na mnohé desaťročia udomácnili v našich dolinách. Historik Martin Chmelík v publikácii spravoval Oravskú lesnú železnicu pod názvom Klapot kolies v údolí Bielej Oravy. Príspevok zachytáva jej vyše 100 ročnú pohnutú históriu. V súčasnosti je národnou kultúrnou pamiatkou technického charakteru.

KRESÁNEK, Peter. 365 výtvarných a stavebných pamiatok – Orava

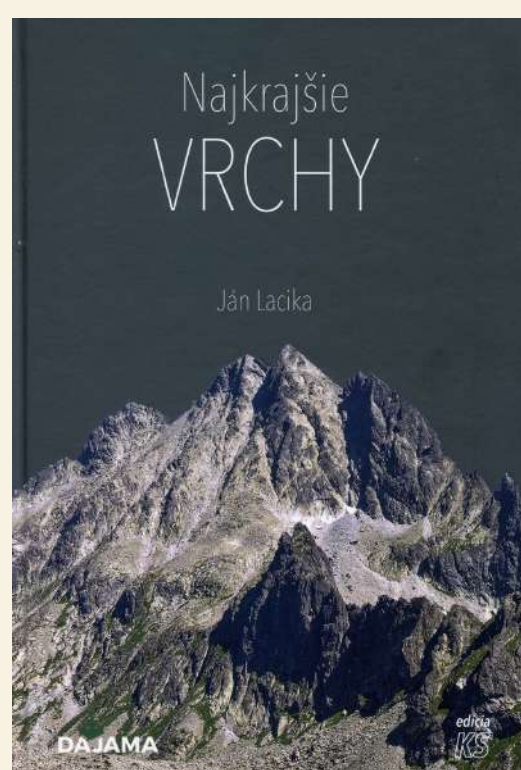
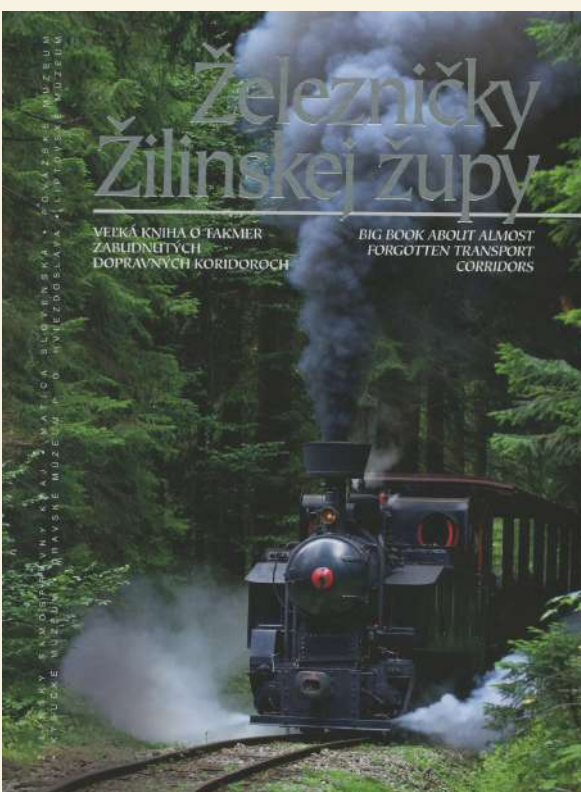
Bratislava : Simplicissimus Delinea, 2023

Publikácia obsahuje výber z pripravovanej podrobnej „Ilustrovanej encyklopédie pamiatok Oravy“. Je vo forme tzv. „večného kalendára“, ktoré sú obvyklé v ponukách vydavateľstiev GEO a National Geographic. Fotografie pamiatok sprevádzajú krátke texty, ktoré sú výsledkom niekoľko ročného autorovho výskumu. Fotografie prinášajú pozoruhodné informácie na každý deň. Pamiatky sú z rôznych kútov Oravy. Maľby, sochy i stavby predstavujú najmä sakrálne umenie. Na publikácii spolupracovala reklamná agentúra Zrno v Dolnom Kubíne a graficky ju upravil Juraj Hlavna.

LACIKA, Ján. Najkrajšie vrchy

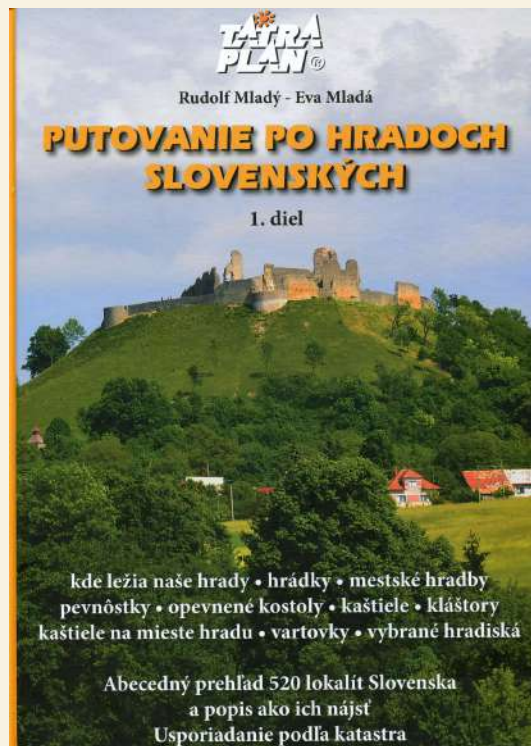
Bratislava : Dajama, 2023

Kniha „Najkrajšie vrchy“ obsahuje súbor vrchov, ktoré sú skutočnou okrasou Slovenska. Je členená do 38 kapitol, pričom v troch prípadoch sú spracované dve od seba neoddeliteľné dvojčičky. Ťažko by autor mohol písať o Ostrom Roháči bez Plačlivého, o Tlstej bez Ostrej a o Havranovi bez Ždiarskej vidly. Výber vrchov do knihy vzišiel z autorových poznatkov, skúseností a zážitkov, ktoré sa nakopili z jeho túlaní po Slovensku. V knihe majú oravské vrchy svoje miesto a autor im dáva príbeh, a tiež potrebné vedomosti turistom.



KNIHA ORAVY 2023 NOMINOVANÉ KNIHY

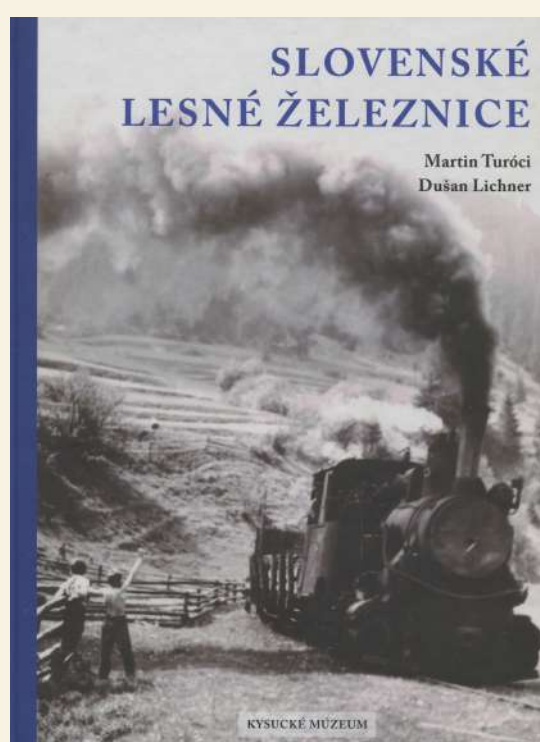
KATEGÓRIA ODBORNÁ LITERATÚRA



MLADÝ, Rudolf a MLADÁ, Eva. *Putovanie po hradoch slovenských 1. diel*

Banská Bystrica : TATRAN PLAN, 2023

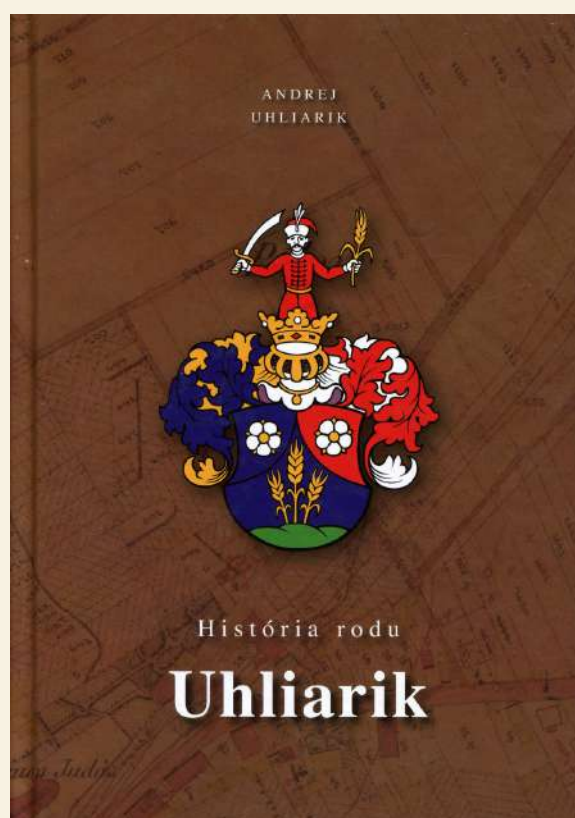
Autori publikácie si na začiatok položili otázku. Kde ležia naše hrady, hrádky, mestské hradby, pevnôstky, opevnené kostoly, kaštiele, kláštory, kaštiele na mieste hradu, vartovky, vybrané hradiská? Publikáciou chcú vzdať hold slovenskej histórii, ale nie popisom kto, kedy na hradoch sídlil, kto ich staval, vlastnil, zbúral. Venujú sa prehľadu o miestach, kde naše hrady – hrádky ležia, ako sa k nim dostanete, ako ich nájdete. V knihe sú aj oravské hrady, napríklad Biela Skala v Podbieli a Žiarec v Tvrdošíne, ale tiež množstvo iných zaujímavých lokalít.



TURÓCI, Martin a LICHNER, Dušan. *Slovenské lesné železnice*

Čadca : Kysucké múzeum, 2023

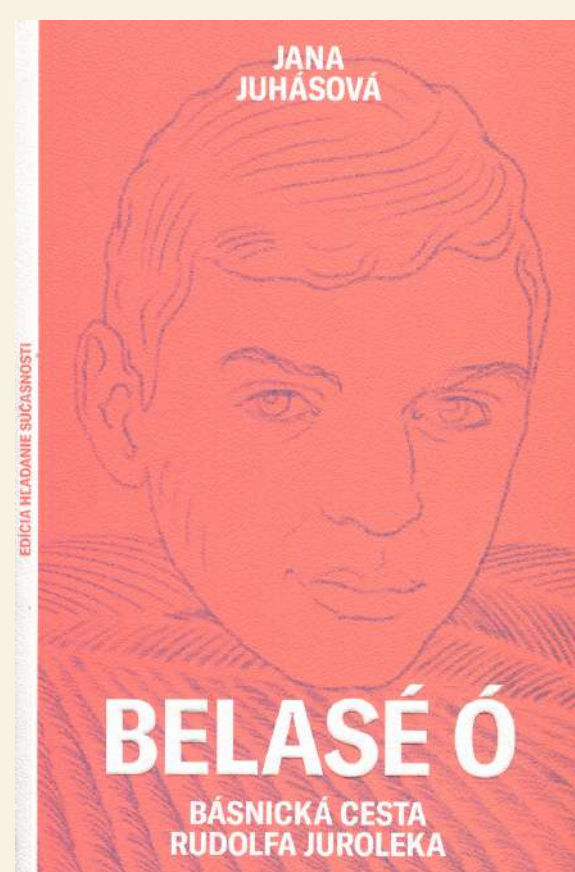
Kysucké múzeum vydalo publikáciu, v ktorej prezentuje poznatky z výskumu úzkokoľajných lesných železníc na Slovensku, a teda aj o kysucko-oravskej lesnej železnici. Dočítame sa v nej o vzniku, výstavbe, prevádzke i o zamestnancoch železníc a ich sociálnom programe. Obsahuje tiež informácie o dopravnom parku, ktorý sa využíval pri preprave dreva. Všetky poznatky zahrnuté v publikácii dopĺňa hodnotný obrazový materiál.



UHLIARIK, Andrej. *História rodu Uhliarik*

Námestovo : Andrej Uhliarik, 2023

Po niekoľkých rokoch výskumu autor Andrej Uhliarik vydal knihu o svojom rode Uhliarikovcov. Knihu rozdelil do troch kapitol. V prvej sa venuje najstarším dejinám rodu. Prvá zmienka je v roku 1441 a autor popisuje históriu tejto vetvy až po začiatok 17. storočia, kedy sa oddelila vetva z Rajca a Šuje. Druhá kapitola je venovaná hlavnej vetve rodu z Rajca a okolia, ktorá bola v roku 1655 Ferdinandom III. povýšená do zemianskeho stavu. V knihe sa tiež nachádza rodokmeň od adresátov armálesu až po polovicu 19. storočia. Posledná tretia kapitola opisuje históriu vetvy z Námestova od začiatku 19. storočia až po polovicu 20. storočia.



JUHÁSOVÁ, Jana. *Belasé ó. Básnická cesta Rudolfa Juroleka*

Bratislava : Slovenské literárne centrum, 2023

Rudolf Jurolek predstavuje prírodný prúd slovenskej poézie s jemnými spirituálnymi akcentmi. Duchovnosť nachádza v krajine, ktorá putuje spolu s básnikom a má podiel na jeho myslení. Jej znakom je večná záhrada, raj. Monografia Jany Juhásovej otvára Jurolekov „dôverný priestor, plný svetla a vzduchu“. Belasé ó je psychický stav, ktorý umožňuje vyplavovať z tela rany, aby „vyvanuli do modrej a ružovej“.